

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

11. marts 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse 2002/584/RIA – europæisk arrestordre – artikel 5, nr. 3) – overgivelse betinget af, at den pågældende overføres til den fuldbyrdende medlemsstat for dér at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat – tidspunktet for overførelsen – rammeafgørelse 2008/909/RIA – artikel 3, stk. 3 – anvendelsesområde – artikel 8 – tilpasning af den dom, der er afsagt i den udstedende medlemsstat – artikel 25 – fuldbyrdelse af en straffedom inden for rammerne af artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584/RIA«

I sag C-314/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) ved afgørelse af 1. maj 2018, indgået til Domstolen den 8. maj 2018, i sagen om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre udstedt mod

SF,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer i Fjerde Afdeling, og dommerne D. Šváby, K. Jürimäe og N. Piçarra,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. marts 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

- SF ved advocaten T.E. Korff og T.O.M. Dieben,
- Openbaar Ministerie ved K. van der Schaft, L. Lunshof og N. Bakkenes, som befuldmægtigede,
- den nederlandske regering ved M. Bulterman, C.S. Schillemans og M.A.M. de Ree, som befuldmægtigede,
- Irland ved G. Hodge og A. Joyce, som befuldmægtigede, bistået af L. Dempsey, BL,

* Processprog: nederlandsk.

- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato S. Faraci,
- den østrigske regering ved J. Schmoll, som befuldmægtiget,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- Det Forenede Kongeriges regering ved S. Brandon, som befuldmægtiget, bistået af barrister D. Blundell,
- Europa-Kommissionen ved R. Troosters og S. Grünheid, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 16. maj 2019,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 3, og artikel 5, nr. 3), i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1), og artikel 1, litra a) og b), artikel 3, stk. 3 og 4, artikel 8, stk. 2, og artikel 25 i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union (EUT 2008, L 327, s. 27), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT 2009, L 81, s. 24) (herefter henholdsvis »rammeafgørelse 2002/584« og »rammeafgørelse 2008/909«).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en procedure vedrørende fuldbyrdelsen i Nederlandene af en europæisk arrestordre udstedt af Judge of the Canterbury Crown Court (dommer ved retten i første instans i straffesager af alvorligere karakter i Canterbury, Det Forenede Kongerige) med henblik på retsforfølgning indledt mod SF, som er nederlandsk statsborger.

Retsforskrifter

EU-retten

Rammeafgørelse 2002/584

- 3 Femte og sjette betragtning til rammeafgørelse 2002/584 lyder således:
 - »(5) Den Europæiske Unions erklærede mål [om] at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har skabt et ønske om at afskaffe udlevering mellem medlemsstaterne og indføre en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder. Endvidere vil indførelsen af en ny forenklet ordning for overgivelse af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning gøre det muligt at mindske den kompleksitet og den risiko for forsinkelser, der er en følge af de nuværende udleveringsprocedurer. De traditionelle samarbejdsrelationer, som hidtil har bestået mellem medlemsstaterne, bør erstattes med en ordning med fri bevægelighed for afgørelser på det strafferetlige område, både afgørelser før domsafsigelsen og endelige afgørelser, i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

(6) Den europæiske arrestordre, som denne rammeafgørelse omhandler, er den første udmøntning på det strafferetlige område af princippet om gensidig anerkendelse, som Det Europæiske Råd har udråbt til en »hjørneste« i det retlige samarbejde.«

4 Rammeafgørelsens artikel 1 er sålydende:

»1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.«

5 I den nævnte rammeafgørelses artikel 3, 4 og 4a opregnes de obligatoriske og fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre.

6 Samme rammeafgørelses artikel 5 med overskriften »Garantier, som den udstedende medlemsstat skal give i særlige tilfælde« bestemmer:

»Den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning kan indeholde bestemmelser om, at dens fuldbyrdende judicielle myndighed kun må fuldbyrde en europæisk arrestordre på følgende betingelser:

[...]

3) hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på retsforfølgning, og den person, der er omfattet af arrestordren, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, kan overgivelsen gøres betinget af, at den pågældende, efter at være blevet hørt, overføres til den fuldbyrdende medlemsstat for der at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat.«

Rammeafgørelse 2008/909

7 Det anføres i artikel 1 i rammeafgørelse 2008/909:

»I denne rammeafgørelse forstås ved:

- a) »dom«: en endelig afgørelse eller kendelse fra en domstol i udstedelsesstaten, der idømmer en fysisk person en sanktion
- b) »sanktion«: en tidsbegrænset eller tidsubegrænset frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltning, som er idømt i en straffesag på grund af en strafbar handling
- c) »udstedelsesstat«: den medlemsstat, i hvilken der er afsagt en dom
- d) »fuldbyrdesstat«: den medlemsstat, til hvilken en dom fremsendes med henblik på anerkendelse og fuldbyrdelse.«

8 Denne rammeafgørelses artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. Denne rammeafgørelse har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder sanktionen.

2. Denne rammeafgørelse finder anvendelse, hvis den domfældte befinder sig i udstedelsesstaten eller i fuldbyrdelsesstaten.

3. Denne rammeafgørelse finder kun anvendelse på anerkendelse af domme og fuldbyrdelse af sanktioner som defineret i rammeafgørelsen. Den omstændighed, at der ud over sanktionen er idømt en bøde og/eller truffet afgørelse om konfiskation, som endnu ikke er betalt, indkasseret eller fuldbyrdet, er ikke til hinder for fremsendelse af en dom. Anerkendelse og fuldbyrdelse af sådanne bøder og afgørelser om konfiskation i en anden medlemsstat baseres på de instrumenter, der finder anvendelse mellem medlemsstaterne, især Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe [(EUT 2005, L 76, s. 16)] og Rådets rammeafgørelse 2006/783/RIA af 6. oktober 2006 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation [(EUT 2006, L 328, s. 59)].

4. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.«

9 Artikel 8 i rammeafgørelse 2008/909 med overskriften »Anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen« bestemmer:

»1. Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten anerkender den dom, der er fremsendt i henhold til artikel 4 og efter proceduren i artikel 5, og træffer omgående alle nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af sanktionen, medmindre den beslutter at påberåbe sig en af de i artikel 9 nævnte grunde til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse.

2. Hvis sanktionen på grund af sin varighed ikke er forenelig med fuldbyrdelsesstatens lovgivning, kan den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten kun træffe beslutning om at tilpasse sanktionen i det omfang, sanktionen overstiger den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter denne stats nationale lovgivning. Den tilpassede sanktion må ikke blive mindre end den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning.

[...]

4. Den tilpassede sanktion må ikke skærpe den af udstedelsesstaten idømte sanktion med hensyn til art eller varighed.«

10 Denne rammeafgørelses artikel 25 med overskriften »Fuldbyrdelse af sanktioner i medfør af en europæisk arrestordre« har følgende ordlyd:

»Med forbehold af rammeafgørelse 2002/584/RIA finder bestemmelserne i denne rammeafgørelse, i det omfang de er forenelige med bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584/RIA, anvendelse mutatis mutandis på fuldbyrdelse af sanktioner i tilfælde, hvor en medlemsstat påtager sig at fuldbyrde sanktionen i overensstemmelse med artikel 4, nr. 6)], i nævnte rammeafgørelse, eller i tilfælde, hvor den i henhold til artikel 5, nr. 3)], i nævnte rammeafgørelse har betinget sig, at den pågældende overføres til den pågældende medlemsstat for dér at afsone sanktionen med henblik på at undgå, at den pågældende person går fri for straf.«

Nederlandsk ret

- 11 Artikel 6, stk. 1, i Overleveringswet (lov om overgivelse) (Stb. 2004, nr. 195, herefter »OLW«), der gennemfører rammeafgørelse 2002/584 i nederlandsk ret, bestemmer:

»En anmodning om overgivelse af en nederlandsk statsborger kan imødekommes, såfremt den fremsættes med henblik på gennemførelse af en strafferetlig undersøgelse vedrørende ham, og der efter den fuldbyrdende judicielle myndigheds opfattelse er garanti for, at den pågældende, hvis han idømmes en ubetinget frihedsstraf i den udstedende medlemsstat for de forhold, for hvilke anmodningen om overgivelse kan imødekommes, vil kunne afsone denne straf i Nederlandene.«

- 12 Denne lovs artikel 28, stk. 2, bestemmer:

»Hvis rechtbank [retten] konstaterer [...], at overgivelsen ikke kan tillades [...], skal denne i sin afgørelse afvise denne overgivelse.«

- 13 Artikel 2:2, stk. 1, i Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (lov om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af frihedsberøvende og betingede foranstaltninger) (Stb. 2012, nr. 333, herefter »WETS«), som gennemfører rammeafgørelse 2008/909 i nederlandsk ret, er affattet som følger:

»Ministeren har kompetence til at anerkende en retsafgørelse, der er fremsendt af en af de udstedende medlemsstater med henblik på fuldbyrdelse i Nederlandene.«

- 14 Denne lovs artikel 2:11 har følgende ordlyd:

»1. Ministeren fremsender retsafgørelsen og attesten til generaladvokaten ved anklagemyndigheden ved appeldomstolen, medmindre ministeren umiddelbart finder, at der er grundlag for at afslå anerkendelse af retsafgørelsen.

2. Generaladvokaten forelægger straks retsafgørelsen for den særlige afdeling ved Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden [(appeldomstolen i Arnhem-Leeuwarden, Nederlandene)] [...]

3. Den særlige afdeling ved Gerechtshof [(appeldomstolen)] beslutter:

[...]

c) hvilken tilpasning der skal foretages af den idømte frihedsstraf i betragtning af stk. 4, 5 eller 6.

4. Hvis den idømte frihedsstraf overskrider maksimumsstrafferammen efter nederlandsk ret for den pågældende overtrædelse, nedsættes frihedsstraffens varighed til denne maksimumsgrænse.

5. Hvis den dømte overgives mod en garanti for overførelse efter artikel 6, stk. 1, i [OLW], finder stk. 4 ikke anvendelse, men det bør afgøres, om den idømte frihedsstraf svarer til den straf, der ville idømmes i Nederlandene for den pågældende lovovertrædelse. Dommen skal eventuelt tilpasses i overensstemmelse hermed, under hensyntagen til udtalelser afgivet i den udstedende medlemsstat vedrørende grovheden af den begærede lovovertrædelse.

[...]«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 Den 3. marts 2017 udstedte Judge of the Canterbury Crown Court (dommer ved retten i første instans i straffesager af alvorligere karakter i Canterbury) en europæisk arrestordre mod SF, der er en nederlandsk statsborger, med det formål at få vedkommende udleveret med henblik på strafforfølgning for to lovovertrædelser ved at have deltaget i en sammensværgelse om at indføre dels 4 kg heroin, dels 14 kg kokain, til Det Forenede Kongerige.
- 16 Den 30. marts 2017 anmodede officier van justitie (anklagemyndigheden, Nederlandene) den udstedende judicielle myndighed om at afgive den garanti, der er foreskrevet i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 og i OLW's artikel 6, stk. 1.
- 17 Home Office (indenrigsministeriet, Det Forenede Kongerige) (herefter »Det Forenede Kongeriges indenrigsministerium«) svarede i en skrivelse af 20. april 2017 som følger:

»[...]

Det Forenede Kongerige giver tilsagn om, at såfremt SF skulle blive idømt en frihedsstraf i Det Forenede Kongerige, vil han i overensstemmelse med section 153C i Extradition Act 2003 (udleveringsloven af 2003) blive overført til Nederlandene, så snart det med rimelighed er muligt, efter at straffeproceduren og enhver anden procedure i Det Forenede Kongerige vedrørende det strafbare forhold, for hvilket der begæres overgivelse, er afsluttet.

Detaljerede oplysninger om den straf, som SF eventuelt idømmes, vil blive meddelt, når han overføres til Nederlandene. Vi finder, at en overgivelse som omhandlet i rammeafgørelsen [2002/584] ikke tillader, at Nederlandene ændrer varigheden af en straf, som eventuelt måtte blive idømt af en domstol i Det Forenede Kongerige.«

- 18 Efter at være blevet anmodet om at præcisere udtrykket »enhver anden procedure« som omhandlet i section 153C i udleveringsloven af 2003, svarede Det Forenede Kongeriges indenrigsministerium i en mail af 19. februar 2018 som følger:

»Jeg kan oplyse, at betegnelsen »anden procedure« kan omfatte:

- a) en undersøgelse af en konfiskationsforanstaltning
 - b) en procedure med henblik på fastsættelse af længden af den fængselsstraf, der skal fuldbyrdes ved manglende betaling af en eventuel bøde
 - c) udtømmelse af eventuelle retsmidler og
 - d) udløb af alle betalingsfrister i en konfiskationsafgørelse eller bøde.«
- 19 Den forelæggende ret har indledningsvis anført, at denne garanti om overførelse ifølge SF ikke opfylder de betingelser, der pålægges ved såvel rammeafgørelse 2002/584 som rammeafgørelse 2008/909, og at rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) følgelig skal nægte hans overgivelse til de kompetente myndigheder i Det Forenede Kongerige. Den forelæggende ret nærer i denne sammenhæng tvivl om foreneligheden af visse passager i nævnte garanti med rammeafgørelse 2002/584 og rammeafgørelse 2008/909.
- 20 Hvad for det første angår den passage i Det Forenede Kongeriges indenrigsministeriums skrivelse af 20. april 2017, hvorefter »Det Forenede Kongerige giver tilsagn om, at såfremt SF skulle blive idømt en frihedsstraf i Det Forenede Kongerige, vil han [...] blive overført til Nederlandene, så snart det med rimelighed er muligt, efter at straffeproceduren og enhver anden procedure i Det Forenede Kongerige

vedrørende det strafbare forhold, for hvilket der begæres overgivelse, er afsluttet», mener den forelæggende ret, at denne passage rejser spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt den udstedende medlemsstat skal overføre den person, der er anmodet om overgivelse af, til den fuldbyrdende medlemsstat, for at han dér kan afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt.

- 21 Den forelæggende ret har i denne henseende henvist til dom af 25. januar 2017, van Vemde (C-582/15, EU:C:2017:37), til støtte for, at en sådan pligt til overførelse til den fuldbyrdende medlemsstat ikke kan eksistere, før en afgørelse om idømmelse af en straf eller en frihedsberøvende foranstaltning er blevet endelig.
- 22 Denne retsinstans ønsker imidlertid oplyst, om den medlemsstat, der har udstedt en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, i sin egenskab af den medlemsstat, hvor dommen senere skal afsiges, inden for rammerne af den garanti, der er foreskrevet i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, kan betinge overførelsen af den pågældende person til fuldbyrdelsesmedlemsstaten af, at ikke blot afgørelsen om idømmelse af en straf eller en frihedsberøvende foranstaltning er blevet endelig, men også at enhver anden procedure vedrørende den lovovertrædelse, der er begæret overgivelse for, såsom en konfiskationsprocedure, er endeligt afsluttet.
- 23 Det kan ifølge den forelæggende ret gøres gældende, at det formål, der består i at lette den domfældtes sociale rehabilitering, som forfølges ved såvel artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 som ved rammeafgørelse 2008/909, kræver, at den pågældende person overføres til fuldbyrdelsesmedlemsstaten, så snart idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning er blevet endelig, uden at udfaldet af andre procedurer vedrørende den lovovertrædelse, for hvilken der er blevet udstedt en europæisk arrestordre, afventes.
- 24 Ifølge denne ret er det ligeledes muligt at gøre gældende, at en overførelse af den pågældende person til fuldbyrdelsesmedlemsstaten, så snart idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning er blevet endelig, kan bringe formålet om i overensstemmelse med artikel 67, stk. 1 og 3, TEUF at sikre et højt beskyttelsesniveau inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed ved foranstaltninger til bekæmpelse af kriminalitet i fare. Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at hvis en medlemsstat, der har udstedt en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, i sin egenskab af den medlemsstat, hvor dommen senere skal afsiges, skal gennemføre en konfiskationsprocedure i den pågældende persons fravær, kan denne medlemsstat stå over for praktiske og bevismæssige problemer forbundet med dette fravær, som vil kunne tvinge medlemsstaten til at afstå fra at gennemføre en sådan procedure.
- 25 Hvad for det andet angår den passage i Det Forenede Kongeriges indenrigsministeriums skrivelse af 20. april 2017, hvorefter »en overgivelse som omhandlet i rammeafgørelsen [2002/584] ikke tillader, at Nederlandene ændrer varigheden af en straf, som måtte blive idømt af en domstol i Det Forenede Kongerige«, finder den forelæggende ret, at den rejser spørgsmålet om, hvorvidt den fuldbyrdende medlemsstat, efter at den har overgivet den pågældende person i henhold til den garanti, der er foreskrevet i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, på grundlag af artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 kan tilpasse den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, denne person er blevet idømt i den udstedende medlemsstat, ud over det, som tillades i medfør af artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909.
- 26 Den forelæggende ret har i denne henseende tilføjet, at det fremgår af det parlamentariske arbejde, der gik forud for vedtagelsen af WETS, at artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 ifølge den nederlandske lovgiver giver mulighed for at fastholde den politik, der blev vedtaget med hensyn til nederlandske statsborgere før gennemførelsen af denne rammeafgørelse, hvorefter udenlandske afgørelser på det strafferetlige område konverteres til en straf, der sædvanligvis ville finde anvendelse i Nederlandene for en tilsvarende overtrædelse, idet denne politik for nuværende er lovfæstet i nævnte lovs artikel 2:11, stk. 5. Formålet dermed er at opnå en ligebehandling mellem en nederlandsk statsborger,

der skal overføres, og som ligeledes kunne være blevet dømt i Nederlandene, og en nederlandsk statsborger, der dømmes i Nederlandene. Den forelæggende ret er ikke sikker på, at artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 kan fortolkes således.

- 27 På denne baggrund har rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 1, stk. 3, og artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse [2002/584] og artikel 1, litra a) og b), artikel 3, stk. 3 og 4, og artikel 25 i rammeafgørelse [2008/909] fortolkes således, at den udstedende medlemsstat som udstedelsesstat: i et tilfælde, hvor den fuldbyrdende medlemsstat har gjort overgivelsen af en af sine egne statsborgere til strafforfølgning betinget af den i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse [2002/584] nævnte garanti for, at den pågældende efter sin proces overføres til den fuldbyrdende medlemsstat for der at afsone den frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som han eventuelt idømmes i den udstedende medlemsstat, først – efter at den pågældende er idømt en retskraftig frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning – faktisk behøver at overføre den pågældende, når »straffeproceduren eller en hvilken som helst anden procedure, såsom konfiskation, vedrørende det strafbare forhold, for hvilket der er begæret overgivelse«, er afsluttet?
 - 2) Skal artikel 25 i rammeafgørelse [2008/909] fortolkes således, at en medlemsstat, når den på den i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse [2002/584] anførte betingelse har overgivet en af sine egne statsborgere, som fuldbyrdende stat ved anerkendelsen og fuldbyrdelsen af den over for denne person afsagte dom – som en undtagelse fra artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse [2008/909] – kan efterprøve, om den frihedsberøvende sanktion, der er pålagt personen, svarer til den sanktion, der ville være blevet pålagt i fuldbyrdelsesstaten for et tilsvarende forhold, og om nødvendigt tilpasse den pålagte frihedsberøvende sanktion i overensstemmelse hermed?«

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 28 Den nederlandske regering har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse bør afvises.
- 29 Denne regering har dels anført, at de forelagte spørgsmål ikke har nogen forbindelse med tvistens genstand. I hovedsagen skal den forelæggende ret bedømme, om den garanti, som den udstedende judicielle myndighed har givet, er i overensstemmelse med artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584. Denne bestemmelse indeholder imidlertid hverken noget krav for så vidt angår tidspunktet for overførelsen af den pågældende person til den fuldbyrdende medlemsstat eller for fuldbyrdelsen af den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat, efter denne overførelse. Genstanden for disse spørgsmål henhører således ikke under den kontrol, der skal foretages inden for rammerne af proceduren vedrørende fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, og henhører for så vidt angår det andet spørgsmål under anvendelsesområdet for rammeafgørelse 2008/909.
- 30 Dels har den nederlandske regering gjort gældende, at de forelagte spørgsmål er af hypotetisk karakter. Ifølge denne regering er det på det tidspunkt, hvor den forelæggende ret skal træffe afgørelse vedrørende overførelsen af en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, til den udstedende medlemsstat, ikke sikkert, at denne person vil blive dømt og derfor vil skulle overføres til den fuldbyrdende medlemsstat. Således er relevansen af andre procedurer i forbindelse med den overtrædelse, som ligger til grund for nævnte europæiske arrestordre, såsom tilpasningen af den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, der eventuelt idømmes, ikke sikker.

- 31 I denne henseende bemærkes det, at det følger af Domstolens faste praksis, at det inden for rammerne af det samarbejde, der i medfør af artikel 267 TEUF er indført mellem Domstolen og de nationale retter, udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 25.7.2018, AY (Arrestordre – vidne), C-268/17, EU:C:2018:602, præmis 24, og af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 Det følger heraf, at der gælder en formodning for, at de spørgsmål om fortolkningen af EU-retten, som den nationale ret har stillet på det retlige og faktiske grundlag, som den har fastlagt inden for sit ansvarsområde, er relevante, hvorfor det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve rigtigheden heraf. Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en national ret, når det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (dom af 25.7.2018, AY (Arrestordre – vidne), C-268/17, EU:C:2018:602, præmis 25, og af 24.10.2018, XC m.fl., C-234/17, EU:C:2018:853, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 I den foreliggende sag har den forelæggende ret fremlagt de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at Domstolen kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål, og den har redegjort for grundene til, at den finder, at en fortolkning af de bestemmelser, der henvises til i de forelagte spørgsmål, er nødvendig for, at den kan afgøre tvisten i hovedsagen. I øvrigt kan Domstolens besvarelse af spørgsmålene vedrørende rækkevidden af dels artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, dels artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909, som generaladvokaten har anført i punkt 30 i forslaget til afgørelse, have direkte betydning for den forelæggende rets videre behandling af den i hovedsagen omhandlede europæiske arrestordre, således at det ikke kan antages, at disse spørgsmål er uden forbindelse med genstanden for tvisten i hovedsagen. Derudover gælder det, som generaladvokaten har anført i punkt 31 i forslaget til afgørelse, at selv om det på dette trin i proceduren, navnlig henset til uskyldsformodningen, er umuligt at vide, om SF vil blive kendt skyldig i de lovovertrædelser, han anklages for, og a fortiori at afgøre, om han vil blive pålagt en straf eller en frihedsberøvende foranstaltning, ikke desto mindre, at denne hypotetiske karakter er en iboende del af det normale forløb for en straffesag og navnlig for enhver garanti, der gives i henhold til artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584. Følgelig er den nederlandske regerings argument om, at de forelagte spørgsmål er hypotetiske, fordi udfaldet af straffesagen er usikkert, uden relevans.
- 34 Det følger af det foregående, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 35 Med henblik på at besvare de forelagte spørgsmål skal det indledningsvis bemærkes, at EU-retten er baseret på den grundlæggende præmis, hvorefter hver medlemsstat, som det er anført i artikel 2 TEU, deler en række fælles værdier, som Unionen er bygget på, med samtlige andre medlemsstater og anerkender, at disse deler dem med den. Denne præmis forudsætter og begrundes, at der foreligger en gensidig tillid mellem medlemsstaterne med hensyn til anerkendelsen af disse værdier og dermed

under iagttagelse af EU-retten, der gennemfører disse (dom af 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Mangler ved domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, præmis 35, og af 15.10.2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, præmis 45).

- 36 Både princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne og princippet om gensidig anerkendelse, der hviler på det førstnævnte princip, er af grundlæggende betydning i EU-retten, idet de muliggør oprettelsen og bevarelsen af et område uden indre grænser (jf. i denne retning dom af 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Mangler ved domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, præmis 36, og af 15.10.2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, præmis 46).
- 37 Det skal i denne henseende bemærkes, at rammeafgørelse 2002/584, således som det navnlig fremgår af dens artikel 1, stk. 1 og 2, sammenholdt med femte betragtning hertil, har til formål at erstatte det multilaterale udleveringssystem, baseret på den europæiske udleveringskonvention, underskrevet i Paris den 13. december 1957, med en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrde eller retsforfølgning, idet denne ordning bygger på princippet om gensidig anerkendelse (jf. i denne retning dom af 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Mangler ved domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, præmis 39, og af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 I denne sammenhæng tilsigter rammeafgørelse 2002/584 med indførelsen af en forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for overtrædelse af straffeloven, at fremme og fremskynde det retlige samarbejde med henblik på at bidrage til at gennemføre Unionens erklærede mål om at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed på grundlag af den høje grad af tillid, der skal være mellem medlemsstaterne (dom af 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Mangler ved domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, præmis 40, og af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 På det område, der reguleres ved rammeafgørelse 2002/584, finder princippet om gensidig anerkendelse, som udgør »hjørnestenen« i det retlige samarbejde i straffesager, således som det bl.a. fremgår af sjette betragtning til rammeafgørelsen, udtryk i rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, der fastsætter reglen om, at medlemsstaterne har pligt til at fuldbyrde en europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne samme rammeafgørelse. Principielt kan de fuldbyrdende judicielle myndigheder derfor kun afslå at fuldbyrde en sådan arrestordre med henvisning til de udtømmende opregnede afslagsgrunde, der er fastsat i rammeafgørelse 2002/584. Derudover kan en europæisk arrestordres fuldbyrdelse kun underlægges de betingelser, der er udtømmende fastsat i denne rammeafgørelsens artikel 5. Mens fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre udgør hovedreglen, er afslaget på fuldbyrdelse følgelig udformet som en undtagelse, der skal undergives en streng fortolkning (jf. i denne retning dom af 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Mangler ved domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, præmis 41, af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 28, og af 15.10.2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, præmis 48).
- 40 Rammeafgørelse 2002/584 fastsætter således udtrykkeligt de obligatoriske (artikel 3) og fakultative (artikel 4 og 4a) grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre samt de garantier, som den udstedende medlemsstat skal give i særlige tilfælde (artikel 5). Selv om princippet om gensidig anerkendelse ligger til grund for ordningen i rammeafgørelse 2002/584, indebærer denne anerkendelse ikke en absolut forpligtelse til at fuldbyrde den udstedte arrestordre (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, præmis 50, og af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 29 og 30 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Rammeafgørelse 2002/584 giver således medlemsstaternes kompetente myndigheder mulighed for i specifikke situationer at beslutte, at en straffedom idømt i den udstedende medlemsstat skal fuldbyrdes på den fuldbyrdende medlemsstats område. Dette gælder navnlig i medfør af rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), og artikel 5, nr. 3) (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, B.,

C-306/09, EU:C:2010:626, præmis 51 og 52, og af 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis). Denne sidstnævnte bestemmelse fastsætter som garanti, der skal gives af den udstedende medlemsstat i særlige tilfælde, herunder det i hovedsagen omhandlede, at en person, der er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, som har været genstand for en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, overføres til denne medlemsstat for dér at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat.

42 Det er i lyset af disse betragtninger, at de forelagte spørgsmål skal besvares.

Det første spørgsmål

43 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, sammenholdt med denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 3, og med artikel 1, litra a), artikel 3, stk. 3 og 4, og artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909, skal fortolkes således, at den udstedende medlemsstat, når den fuldbyrdende medlemsstat undergiver overgivelsen af en person, som er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, og som er genstand for en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, en betingelse om, at denne person overføres til den fuldbyrdende medlemsstat, efter at være blevet hørt, for dér at afsone den frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som han eventuelt idømmes i den udstedende medlemsstat, først er forpligtet til at overføre den pågældende, når ikke blot afgørelsen om domfældelse af den pågældende er blevet endelig, men når også ethvert andet processuelt trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for udstedelsen af den europæiske arrestordre, er afgjort.

44 Det bemærkes, at artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 ikke præciserer, på hvilket tidspunkt den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvis fuldbyrdelse er betinget af, at der gives garanti som omhandlet i denne bestemmelse, skal overføres til den fuldbyrdende medlemsstat for dér at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat.

45 Således fastsætter denne bestemmelses ordlyd i denne henseende blot, at overførelsen af den pågældende person til den fuldbyrdende medlemsstat for dér at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat, finder sted, efter at den pågældende person, som er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, er blevet hørt i den udstedende medlemsstat.

46 Artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 skal således i overensstemmelse med fast retspraksis fortolkes under hensyntagen til den sammenhæng, hvori rammeafgørelsen indgår, og de formål, der forfølges med denne rammeafgørelse.

47 Det bemærkes for det første i denne henseende, at rammeafgørelse 2002/584, som det anføres i nærværende doms præmis 38, har til formål at indføre en ny forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for overtrædelse af straffeloven. I overensstemmelse med denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 1, er formålet med ordningen med den europæiske arrestordre nemlig at muliggøre anholdelse og overgivelse af en eftersøgt person, således at den begåede lovovertrædelse i overensstemmelse med det formål, der forfølges med rammeafgørelsen, ikke forbliver ustraffet, og den pågældende retsforfølges eller afsoner den idømte frihedsstraf (dom af 6.12.2018, IK (Fuldbyrdelse af en tillægsstraf), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, præmis 39).

- 48 EU-lovgiver har imidlertid ligeledes i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 anerkendt, at der kan lægges særlig vægt på, om det er muligt at forbedre chancen for social rehabilitering af den person, der er statsborger i eller bosiddende i den fuldbyrdende medlemsstat, ved at lade ham afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, som han efter sin overgivelse i kraft af fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre idømmes i den udstedende medlemsstat (jf. i denne retning dom af 6.10.2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, præmis 62, og af 21.10.2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, præmis 52).
- 49 For det andet skal der tages hensyn til bestemmelserne i rammeafgørelse 2008/909, idet sidstnævntes artikel 25 fastsætter, at disse bestemmelser, for så vidt som de er forenelige med bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584, finder anvendelse mutatis mutandis på fuldbyrdelse af sanktioner, herunder for så vidt angår artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, når en medlemsstat betinger fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre af, at den pågældende person overføres til denne stat, for at han dér kan afsone den frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som han eventuelt idømmes i den udstedende medlemsstat.
- 50 Det fremgår i denne henseende af artikel 3, stk. 1, i rammeafgørelse 2008/909, at rammeafgørelsen har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder den sanktion, som er idømt af en ret i en anden medlemsstat.
- 51 Den af EU-lovgiver fastsatte sammenhæng mellem rammeafgørelse 2002/584 og rammeafgørelse 2008/909 skal således bidrage til at opnå målet om at lette den sociale rehabilitering af den pågældende person. En sådan rehabilitering er i øvrigt ikke kun i den domfældtes interesse, men også i Den Europæiske Unions almene interesse (jf. i denne retning dom af 23.11.2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, præmis 50, og af 17.4.2018, B og Vomero, C-316/16 og C-424/16, EU:C:2018:256, præmis 75).
- 52 Det bemærkes i øvrigt, at ifølge artikel 3, stk. 3, første punktum, i rammeafgørelse 2008/909 finder denne kun anvendelse på anerkendelse af domme og fuldbyrdelse af sanktioner som defineret i denne samme rammeafgørelse (dom af 25.1.2017, van Vemde, C-582/15, EU:C:2017:37, præmis 23). Artikel 1, litra a), i rammeafgørelse 2008/909 definerer en »dom« som en endelig afgørelse eller kendelse fra en domstol i den udstedende medlemsstat, der idømmer en fysisk person en sanktion. Den omstændighed, at denne bestemmelse henviser til den pågældende doms »endelige« karakter, fremhæver den særlige betydning, der tillægges denne doms karakter af uanfægtelig afgørelse, i modsætning til afgørelser, som kan appelleres (jf. i denne retning dom af 25.1.2017, van Vemde, C-582/15, EU:C:2017:37, præmis 23, 24 og 27).
- 53 Det følger deraf, at når den fuldbyrdende judicielle myndighed, idet den handler inden for rammerne af artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, har fastsat som betingelse for fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, at den person, der er omfattet heraf, og som er statsborger i eller bosiddende i den fuldbyrdende medlemsstat, skal overføres til denne for dér at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, han idømmes i den udstedende medlemsstat, kan denne overførelse fra sidstnævnte medlemsstat først finde sted, efter at den afgørelse, der pålægger denne sanktion, er blevet endelig som omhandlet i den retspraksis, der nævnes i nærværende doms foregående præmis.
- 54 I øvrigt kræver det formål om lettelse af den pågældende persons sociale rehabilitering, som forfølges ved såvel denne rammeafgørelses artikel 5, nr. 3), som ved de bestemmelser i rammeafgørelse 2008/909, der i henhold til dennes artikel 25 finder anvendelse, når den i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 foreskrevne garanti iværksættes, at overførelsen af den pågældende person til den fuldbyrdende medlemsstat finder sted snarest muligt, efter at den afgørelse, hvorved denne straf idømmes, er blevet endelig.

- 55 Denne fortolkning støttes af artikel 3, stk. 3, andet punktum, i rammeafgørelse 2008/909, hvorefter den omstændighed, at der ud over sanktionen er idømt en bøde og/eller truffet afgørelse om konfiskation, som endnu ikke er betalt, indkasseret eller fuldbyrdet, ikke er til hinder for fremsendelse af en dom fra den udstedende medlemsstat til den fuldbyrdende medlemsstat som omhandlet i denne rammeafgørelses artikel 1, litra c) og d).
- 56 I tilfælde af, at det viser sig, at tilstedeværelsen af den person, som er blevet idømt en straf eller anden frihedsberøvende foranstaltning i den udstedende medlemsstat, selv om den dom, som pålægger denne straf eller denne foranstaltning, ikke længere kan anfægtes ad rettens vej, er påkrævet i denne medlemsstat grundet andre processuelle trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre, såsom fastsættelsen af en straf eller en tillægsforanstaltning, skal det formål, der består i at lette den dømte persons sociale rehabilitering, og som forfølges ved artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, afvejes med såvel hensynet til en effektiv strafforfølgning med henblik på at sikre, at den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre, straffes effektivt og fuldt ud, som overholdelsen af den pågældende persons ret til forsvar.
- 57 Det bemærkes i øvrigt, således som det fremgår af artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 og artikel 3, stk. 4, i rammeafgørelse 2008/909, at disse rammeafgørelser ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, der er sikret ved Unionens retsorden.
- 58 Det fremgår således af Domstolens faste praksis, at reglerne i den afledte EU-ret skal fortolkes og anvendes under iagttagelse af de grundlæggende rettigheder, som iagttagelsen af retten til forsvar, der er udledt af den ret til en retfærdig rettergang, der er fastsat i artikel 47 og 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder samt i artikel 6 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet den 4. november 1950 i Rom (dom af 10.8.2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, præmis 60).
- 59 Inden for rammerne af den afvejning, der nævnes i denne doms præmis 56, tilkommer det således den udstedende judicielle myndighed at vurdere, om konkrete grunde vedrørende overholdelsen af den pågældende persons ret til forsvar eller retsplejehensyn gør det nødvendigt, at denne er til stede i den udstedende medlemsstat, efter at afgørelsen om domfældelse er blevet endelig, og indtil der træffes endelig afgørelse angående øvrige processuelle trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.
- 60 Det er derimod ikke tilladt for den judicielle myndighed i den udstedende medlemsstat inden for rammerne af den garanti, der er fastsat i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, sammenholdt med det formål, der består i at lette den dømte persons sociale rehabilitering, systematisk og automatisk at udskyde overførelsen af den pågældende person til den fuldbyrdende medlemsstat til det tidspunkt, hvor der er truffet endelig afgørelse i de øvrige processuelle trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.
- 61 I denne sammenhæng skal den udstedende judicielle myndighed ved den afvejning, som den skal foretage, tage muligheden for at iværksætte de mekanismer til samarbejde og gensidig bistand, som eksisterer på det strafferetlige område i medfør af EU-retten, i betragtning (jf. i analogt dom af 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:2016:630, præmis 47). Det bemærkes i denne henseende navnlig, at som det fremgår af artikel 3, stk. 3, tredje punktum, i rammeafgørelse 2008/909, baseres anerkendelse og fuldbyrdelse af bødestrafte og afgørelser om konfiskation i en anden medlemsstat især på rammeafgørelse 2005/214 og rammeafgørelse 2006/783. Derudover foreskriver Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager (EUT 2014, L 130, s. 1), hvis formål består i at lette og fremskynde det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på grundlag af princippet om gensidig tillid og princippet om gensidig anerkendelse (dom af 24.10.2019, Gavanozov, C-324/17, EU:C:2019:892, præmis 35), i artikel 24, at en

europæisk efterforskningskendelse kan udstedes for at afhøre mistænkte eller tiltalte ved hjælp af videokonference eller anden audiovisuel transmission, idet udstedelsesmyndigheden og fuldbyrdelsesmyndigheden aftaler de praktiske ordninger for denne afhøring efter fælles overenskomst.

- 62 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, sammenholdt med denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 3, og med artikel 1, litra a), artikel 3, stk. 3 og 4, og artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909, skal fortolkes således, at når den fuldbyrdende medlemsstat undergiver overgivelsen af en person, som er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, og som er genstand for en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, en betingelse om, at denne person overføres til den fuldbyrdende medlemsstat, efter at være blevet hørt, for dér at afsone den frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som han eventuelt idømmes i den udstedende medlemsstat, skal den udstedende medlemsstat gennemføre denne overførelse, når afgørelsen om domfældelse er blevet endelig, medmindre konkrete grunde, der vedrører overholdelsen af den pågældende persons ret til forsvar eller retsplejehensyn, gør det nødvendigt, at denne er til stede i den udstedende medlemsstat, indtil der er truffet endelig afgørelse i de øvrige processuelle trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.

Det andet spørgsmål

- 63 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 skal fortolkes således, at den fuldbyrdende medlemsstat – når fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning er underlagt den i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 foreskrevne betingelse – for så vidt angår fuldbyrdelsen af den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, den pågældende person idømmes i den udstedende medlemsstat, som en undtagelse til artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909 må tilpasse varigheden af denne straf, så den svarer til den sanktion, der ville være blevet pålagt i fuldbyrdelsesmedlemsstaten for den pågældende lovovertrædelse.
- 64 Det bemærkes i denne henseende, at artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909 giver den kompetente myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat mulighed for at tilpasse den straf, der er fastsat i den udstedende medlemsstat, hvis denne varighed ikke er forenelig med den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning. Denne myndighed kan imidlertid kun træffe beslutning om at tilpasse sanktionen i det omfang, sanktionen overstiger den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter denne stats nationale lovgivning, idet den tilpassede sanktion ikke må blive mindre end den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning. I denne sammenhæng præciseres det i artikel 8, stk. 4, i rammeafgørelse 2008/909, at den tilpassede sanktion ikke må skærpe den af den udstedende medlemsstat idømte sanktion med hensyn til bl.a. varighed.
- 65 Artikel 8 i rammeafgørelse 2008/909 fastsætter således strenge betingelser for den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesmedlemsstaten med henblik på myndighedens tilpasning af den sanktion, der er idømt i udstedelsesstaten, som således udgør de eneste undtagelser til den principelle forpligtelse, som i medfør af denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 1, påhviler nævnte myndighed til at anerkende den dom, der er fremsendt til myndigheden, og til at fuldbyrde sanktionen, hvis varighed og art svarer til det, der er fastsat i den dom, som er afsagt i udstedelsesstaten (jf. i denne retning dom af 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, præmis 36).
- 66 Det følger deraf, at der ikke kan gives medhold i den fortolkning, som den nederlandske regering har argumenteret for, hvorefter artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 i et tilfælde, hvor en person overgives til den udstedende medlemsstat i henhold til en garanti om overførelse, bemyndiger den fuldbyrdende medlemsstat til at tilpasse straffen ud over de tilfælde, der er fastsat i nævnte

rammeafgørelses artikel 8, idet denne bestemmelse og navnlig det princip om anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen, der er fastsat i denne artikels stk. 1, ellers ville fratages sin effektive virkning.

- 67 Den fuldbyrdende medlemsstat kan følgelig ikke nægte at overgive den pågældende person, blot fordi den udstedende medlemsstat i den garanti, som den har givet i henhold til artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, har taget forbehold med hensyn til muligheden for, at den fuldbyrdende medlemsstat tilpasser den straf, der eventuelt pålægges i den udstedende medlemsstat, på en måde, der går videre end de tilfælde, der omhandles i artikel 8 i rammeafgørelse 2008/909.
- 68 Under disse omstændigheder skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909 skal fortolkes således, at når fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning er underlagt den i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584 foreskrevne betingelse, må den fuldbyrdende medlemsstat for så vidt angår fuldbyrdelsen af den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, den pågældende person er blevet idømt i den udstedende medlemsstat, kun tilpasse denne strafs varighed under de strenge betingelser, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909.

Sagsomkostninger

- 69 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 5, nr. 3), i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, sammenholdt med denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 3, og med artikel 1, litra a), artikel 3, stk. 3 og 4, og artikel 25 i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at når den fuldbyrdende medlemsstat undergiver overgivelsen af en person, som er statsborger i eller bosiddende i den fuldbyrdende medlemsstat, og som er genstand for en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning, en betingelse om, at denne person overføres til den fuldbyrdende medlemsstat, efter at være blevet hørt, for dér at afsone den frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som han eventuelt idømmes i den udstedende medlemsstat, skal den udstedende medlemsstat gennemføre denne overførelse, når afgørelsen om domfældelse er blevet endelig, medmindre konkrete grunde, der vedrører overholdelsen af den pågældende persons ret til forsvar eller retsplejehensyn, gør det nødvendigt, at denne er til stede i den udstedende medlemsstat, indtil der er truffet endelig afgørelse i de øvrige processuelle trin i forbindelse med straffesagen vedrørende den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.
- 2) Artikel 25 i rammeafgørelse 2008/909, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, skal fortolkes således, at når fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning er underlagt den betingelse, der er foreskrevet i artikel 5, nr. 3), i rammeafgørelse 2002/584, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, må den fuldbyrdende medlemsstat for så vidt angår fuldbyrdelsen af den straf eller den anden frihedsberøvende

foranstaltning, den pågældende person er blevet idømt i den udstedende medlemsstat, kun tilpasse denne strafs varighed under de strenge betingelser, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299.

Underskrifter